

Turisme, LITERATURA i BARCELONA

El desembre del 2015 Barcelona va entrar a formar part de la Xarxa de Ciutats Creatives de la Literatura de la UNESCO. Aquesta nova condició fou una confirmació de la seva estreta vinculació amb la literatura; i és que, més enllà de la Diada de Sant Jordi, Barcelona compta amb un sector editorial rellevant en l'àmbit internacional, una saludable xarxa de biblioteques, institucions, llibreries i eines per a la promoció de la lectura i l'escriptura, i un ric i ampli patrimoni literari, i és una ciutat escenari d'obres literàries d'impacte internacional i d'acollida d'autors de gran importància.

El patrimoni literari de la ciutat la converteix, en potència, en una destinació turísticoliterària de primer ordre. No obstant això, el grau de desenvolupament de l'oferta de turisme literari a la ciutat encara es troba en un estat embrionari, comparat amb el de destinacions com Dublín o Edimburg, on el turisme literari té major tradició. En el sector acadèmic, és també l'entorn cultural anglosaxó qui lidera la generació del coneixement sobre la relació entre turisme i literatura.

En aquest context, i prenent la iniciativa, el GRTCT del CETT-UB ha decidit desenvolupar, dins la línia de recerca de Turisme Cultural, investigacions vinculades al turisme literari en el marc de Barcelona, amb l'objectiu de generar coneixement expert entorn d'aquesta modalitat de turisme cultural que pugui revertir en la millora de l'oferta turística de la ciutat. Una de les primeres accions realitzades dins d'aquesta nova línia d'investigació del GRTCT va ser la presentació d'una comunicació al III Congreso Científico-Profesional de Turismo Cultural a Còrdova, els dies 23 i 24 de febrer d'aquest any. Aquest congrés acadèmic, organitzat per la Universitat de Còrdova, la Universitat Loyola, la Diputació de Còrdova i el seu Ajuntament, és un dels més rellevants en l'àmbit d'estudi del turisme cultural.

La comunicació "Análisis de la puesta en valor del Boom Latinoamericano en Barcelona", realitzada per l'autor Jordi Arcos Pumarola, consisteix en un estudi de cas que descobreix en quin estat es troba la posada en valor del boom llatinoamericà a la ciutat de Barcelona.

Aquest moviment literari va tenir lloc entre les dècades dels 60 i 70, quan la literatura llatinoamericana va assolir un alt nivell de difusió i reconeixement internacional gràcies a

l'aparició d'autors amb gran talent (Gabriel García Márquez, Mario Vargas Llosa, Julio Cortázar...) i a la transformació que va produir-se en el sector editorial en llengua castellana, liderada des de Barcelona per l'agent editorial Carmen Balcells. La capitalitat de Barcelona en el context del boom llatinoamericà va fer que molts d'aquests autors visquessin durant anys a la ciutat i hi consolidessin la seva professió.

La investigació consta de dues parts diferenciades. En primer lloc, es qüestiona si la petjada deixada per aquests autors a la ciutat és posada en valor en l'actualitat, tot cercant, per tant, si existeixen productes turístics o literaris articulats entorn del patrimoni literari lligat al boom llatinoamericà. La segona fase consisteix a generar un mapa literari vinculat a la figura de Gabriel García Márquez, un dels autors més universals de la literatura i figura destacada d'aquest moviment literari, mitjançant un treball bibliogràfic que utilitza diferents fonts per identificar aquells espais lligats a l'autor colombià dins la Barcelona actual que puguin emprar-se en una potencial oferta turística.

Els resultats de la investigació mostren que el gruix d'elements vinculats a aquest patrimoni literari es troba al districte de Sarrià-Sant Gervasi, però que, no obstant això, no existeixen en l'actualitat productes turísticoculturals que donin a conèixer aquest episodi historicoliterari de la ciutat. Així, la investigació finalitza ressaltant que la posada en valor d'un patrimoni intangible requereix d'un treball previ de prospecció, identificació i estructuració que permeti generar les condicions per a la creació de productes entorn del patrimoni en qüestió, per tal d'evitar que romangui desaparegut. Prenent les conclusions com a punt de partida, el GRTCT té la intenció de generar, potenciar i consolidar un coneixement que permeti afavorir el desenvolupament de Barcelona com a destinació literària. ■

Jordi Arcos Pumarola. Membre del GRTCT